

Yhteistyön maakunta • Samarbetets landskap • Cooperative region

LAUSUNNOT JA VASTINEET

Keski-Pohjanmaan alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys 2025

Maakuntahallitus 20.10.2025 § x

Maakuntavaltuusto .2025 § x

Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma kuvaa liikennejärjestelmän muutostrendejä ja tulevaisuuskuvia

Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelman on tavoitteena kuvata maakunnallisia liikenteen kehityshankkeita, liikennejärjestelmän olennaisia kehityskohteita sekä liikenteen olennaisia tulevaisuuden kehityssuuntia maakunnan tasolla. Keski-Pohjanmaan alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet ulottuvat vuosille 2026–2036, vaikka suunnitelmassa on kuvattu pitkänaikavälin kehitystä.

Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmän kehittämisessä korostuvat huoltovarmuus, kaksoiskäyttöisyys ja vihreä siirtymä. Maakunnan strateginen sijainti ja sen rooli kansainvälisessä logistiikassa edellyttävät toimivia yhteyksiä maantie-, raide-, lento- ja meriliikenteessä. Erityisesti Kokkolan sataman ja Kokkola–Pietarsaaren lentoaseman kehittäminen ovat avainasemassa alueen kilpailukyvyyn ja saavutettavuuden turvaamisessa. Kaksoiskäyttöisyys – eli liikenneinfrastruktuurin soveltuvuus sekä siviili- että sotilaskäyttöön – nähdään tärkeänä osana kokonaisturvallisuutta. Lisäksi liikenteen digitalisaatio, automaatio ja puhtaat käyttövoimat ohjaavat kehitystä kohti vähähiilistä ja älykästä liikennejärjestelmää.

Vihreän siirtymän edistäminen ja kestävä liikuminen ratkaisut ovat suunnitelman läpileikkaavia teemoja. Biopolttoaineiden tuotanto ja jakeluverkoston laajentaminen, sähkö- ja vetylentoliikenteen kehittäminen sekä raskaan liikenteen latausinfrastruktuurin vahvistaminen tukevat maakunnan ilmastotavoitteita. Lisäksi joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan erityisesti taajamien välillä. Liikenneturvallisuuden kehittämisessä painotetaan haavoittuvien ryhmien, kuten iäkkäiden tarpeita. Suunnitelma korostaa myös tiedolla johtamista, vuorovaikutusta ja jatkuvaa seurantaa, jotta liikennejärjestelmä vastaa tulevaisuuden tarpeisiin tehokkaasti ja kestävästi.

Lausunnot ja vastineet

Lausuntoja saapui määräajassa yhteensä 11 kappaletta. 2 lausuntoa tuli määräajan jälkeen. 1 lausunnonantaja totesi, että heillä ei ole lausuttavaa asiasta.

KOOSTE	
lausuntoja (kpl)	12

Lausunnon antoivat seuraavat tahot:

Kaustisen kunta
Kaustisen seudun kehitys
Kokkolan kaupunki (saapuu myöhemmin)
Kokkolan satama
Kruunupyyn kunta (saapuu myöhemmin)
Toholammin kunta
(SOITE), Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitos
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen liitto
Suomen Metsäkeskus
MTK Keski-Pohjanmaa
Pohjanmaan kauppakamari
Centiria ammattikorkeakoulu oy (ei lausuttavaa)

Alla on esitetty tiivistelmät lausunnoista sekä vastineet.

TIIVISTELMÄ	VASTINE
<p>Kaustisen kunta</p> <p>Kaustisen kunta pitää Keski-Pohjanmaan alueellista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa tärkeänä asiakirjana maakunnan saavutettavuuden ja elinvoiman kehittämisessä. Kunta korostaa erityisesti KT63-tien merkitystä ja esittää sen luokituksen nostamista valtatieksi sekä sen numeroinnin yhdistämistä VT13:n kanssa. Lisäksi esitetään parannuksia tieosuuksille Kaustisen keskustan ja Keliber Technology Oy:n kaivosalueen välillä, huomioiden liikenneturvallisuus ja elinkeinoelämän tarpeet.</p> <p>Kunta painottaa, että kehittämistoimenpiteitä tulee kohdistaa myös alempaan tieverkkoon, kuten seutu- ja yhdystieverkoston. Kaavoitushankkeissa tulee edistää kuntien elinvoimaa lisäämällä liikenneyhteysvarauksia valtion väyläverkkoon kustannustehokkaasti ja tasa-arvoisesti. Lisäksi esitetään kevyen liikenteen väylän rakentamista Opistonmäeltä Vetelin Tunkkarille sekä liikenneturvallisuuden parantamista valtion alemmalla tieverkolla.</p> <p>Kaustinen nostaa esiin Keliberin kaivostoiminnan tiejärjestelyt KT63:n ja VT13:n alueella kärkitoimenpiteenä, korostaen turvallisten ja välityskykyisten yhteyksien merkitystä. Kunnanhallitus painottaa myös KT63:n peruskorjaamisen tarvetta Kalaveden kylän ja keskustan välillä, erityisesti valaistuksen lisäämistä.</p>	<p>Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa kantatie 63 ja valtatie 13 kehittäminen on tunnistettu tärkeinä kehittämiskohteina luvussa 9.1 ("TEN-T-LIIKENTEEN YDINVERKKOON KUULUMINEN LISÄÄ KESKI-POHJANMAAN KILPAILUKYKYÄ") riittävällä tarkkuudella. Kantatien 63 merkittävyys on nostettu esille luvussa 16 ("KESKI-POHJANMAAN LIIKENNEJÄRJESTELMÄN KÄRKITOIMENPITEET"), josta poistetaan kirjaus tieluokituksen nosto ja lisätään tien merkittävyyttä saavutettavuuden ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Alemman tieverkon rahoituksen ohjautuminen ja kunnossapidon merkitys tunnistetaan suunnitelmassa. Keliberin kaivosinvestointi lisää mainittujen teiden painoarvoa suunnitelmassa. Maantielain mukaan liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä tiet ovat valta- ja kantateitä. Esitys tieluokituksen nostosta käsitellään LVM:n kanssa.</p> <p>Tasavertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta on huomioitu liikennejärjestelmäsuunnitelman kehittämiskokonaisuuksissa sekä liikenneverkkojen elinvoiman lisäämisessä läpileikkaavana ajatuksena. Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen on huomioitu alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa kestävyttä edistävänä toimenpiteenä. Liikenneturvallisuuden edistäminen on tärkeä tavoite kaikille tieverkkoilla. Turvallisuus on huomioitu suunnitelmassa.</p> <p>Tarkennetaan kyseisille lausunnossa mainituille Keliberin ja keskeisten tieyhteyksien kehityskohtiin välityskyvyn, tienperuskorjaukseen rahoituksellista varautumista ja liikenneturvallisuuden parantamista. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Kaustisen seutukunta</p> <p>Lausunnonantaja korostaa ripeän toteutuksen merkitystä alueen elinkeinoelämän, teollisuuden ja asukkaiden tarpeiden turvaamiseksi. Seutukunta painottaa KT63/86- ja VT13-kehityskäytävien sekä alemman tieverkon kehittämisen ja kunnossapidon rahoituksen tärkeyttä. Erityisesti Kaustinen-Evijärvi-välin pullonkaulan poistaminen, Härkänevan teollisuustien kunnostaminen ja Clean Energy Corridorin kehittäminen ovat keskeisiä toimenpiteitä. Raskaan liikenteen kasvu, teollisuuden ja uusiutuvan energian investoinnit sekä huoltovarmuus edellyttävät tieverkon kapasiteetin, kunnan ja</p>	<p>Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa investointien rantautumisessa monitahoinen, yli organisaatioiden rajat ylittävä yhteistyö on keskiössä ja vuorovaikutus elinkeinoelämän sekä yritysten kanssa. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tunnistettu KT63/86 olennainen rooli elinkeinoelämälle luvussa 16, jossa kuvataan kärkitoimenpiteitä kartalla. Suunnitelma huomioi useissa kohdissa kehitystarpeita puhtaille energiakuljetuksille ja rahoituksen ohjautumisen tarvetta alemmalle tieverkolle sekä riittävän maantieyhteyksien kunnossapidon tarvetta.</p>

<p>turvallisuuden parantamista. Alemman tieverkon ja yksityisteiden kehittämiseen tulee osoittaa riittävästi resursseja, ja liikenneturvallisuuden parantaminen on kiireellistä. Suunnitelman kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka huomioi myös henkilöliikenteen ja kestävästi liikkumisen, saa seutukunnan vahvan tuen.</p>	<p>Kantatie 63 välityskyvyn ja liikenneturvallisuuden parantamisen osalta ylimaakunnallisia yhteyksien kehittämistä ja seututiestön kunnossapidon merkitystä Keski-Pohjanmaalla on huomioitu luvussa 6.1 ("KILPAILUKYKYINEN JA SAAVUTETTAVA TIEVERKKO TUKEE KESKI-POHJANMAAN BIOTALOUTTA JA ALKUTUOTANTOA").</p> <p>Alemman tieverkon parantaminen on suunnitelmassa yhtenä kehittämiskohteena valtion väyläverkon rahoituskehysten puitteissa.</p> <p>VT13-Clean Energy käytävän edistäminen on keskiössä puhtaan siirtymän erikoiskuljetuksissa. Alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tunnistettu ylimaakunnallinen saavutettavuus läpileikkaavana teemana. Lisätään maantieverkon kehityksen painoarvoa Etelä-Pohjanmaalle sekä Keski-Suomeen tarkennuksilla alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Lisätään suunnitelmaan suurinvestointien ja liikenneverkon kasvumäärien muutosten merkittävyyttä. Kantatien 63 pitkäjänteinen kehittäminen heijastuu useissa kohden alueellista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Asia on huomioutu suunnitelmassa. Suunnitelmassa on korostettu liikenneverkon turvallisuutta ja tieverkon kuntoa tärkeänä kehityskohteena. Liikennejärjestelmässä yhdistyy digitaalisuus ja eri liikkumismuotojen yhteensovittaminen. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Kokkolan satama</p> <p>Kokkolan satama pyytää huomioimaan alumiinituotannon mahdollisen käynnistymisen, tarkentamaan sataman tonnimääräistä asemaa sekä TEN-T-ydinverkon merkitystä. Lisäksi ehdotetaan muutoksia ja lisäyksiä liittyen pistoraiteisiin, satamakapasiteetin vapautumiseen, erikoiskuljetusreittien vaatimuksiin, digitaalisen murroksen vaikutuksiin, konttiliikenteen kasvuun, ja meriliikenteen kehittämistoimenpiteisiin kuten väylän syvennykseen ja huoltovarmuusinvestointeihin. Lopuksi nostetaan esiin mahdollisuus henkilöautojen lastaus- ja purkutointintaan Kokkolassa matkustajaliikenteen kehittämiseksi.</p> <p>Kokkola satama ehdottaa lausunnossa seuraavia teknisiä korjauksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydämme poistamaan sivu 36 viimeisestä kappaleesta sanat "Ykspihlajan alueella. 	<p>Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ja liikenteen tulevaisuustrendit tukevat merkittäviä aluetaloudellisia investointeja Kokkolan seudulla ja ylimaakunnallisesti Raideliikenteen kapasiteetin kasvattaminen vaatii uusien pistoraideyhteyksien tunnistamista ja yhteen kytkemistä päätetään. Alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman esitetyt tekniset korjaukset tehdään.</p> <p>Suunnitelmaan tehdään ehdotetut kielelliset tarkennukset. Suunnitelmassa huomioidaan erikoiskuljetusten vaatima kantavuus ja korkeus siltoja käsittelevissä kirjauksissa. Suunnitelmassa tarkistetaan puukuljetusten kirjaukset liittyen kontti sanoihiin ja Ykspihlajan alueeseen. Suunnitelman toimenpiteenä kirjataan ehdotetut meriliikenteen kehittämistoimenpiteet.</p> <p>Sataman logistisen kilpailukykyyn kasvua voidaan tukea kappale-tavaraportilla, jonka kehittämistarve on tunnistettu suunnitelmassa. Kappale-tavaraportti</p>

<p>Kokkolan satama sisältää 3 satamaa Ykspihlajanalueella,”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pyydämme korjaamaan sivulla 40 sanan puutavaraa, sanalla kontteja. • Pyydämme korjaamaan sivulla 43 ”Kokkolan sataman materiaalivirroissa korostuu”. sanat sahatavaran kuljetusten lisääminen, sanoilla, konttiliikenteen lisääntyminen”. 	<p>tukee myös mahdollista sotilaallisen voimankäytön projisointikyvyn kehittämistarvetta.</p> <p>Suunnitelmassa on hahmotettu huoltovarmuus läpileikkaavana teenmana. Kokkolan sataman rooli on keskiössä raaka-aineiden ja valmiiden tuotteiden viennissä suunnitelmassa useissa kohdissa. Maakunnan kärkitoimenpiteet ovat mitoitettu Kokkolan sataman vientiä palveleviksi. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Toholammin kunta</p> <p>Toholammin kunta korostaa huoltovarmuuden merkitystä erityisesti Lestijokilaakson kuntien roolissa maatalous- ja elintarviketuotannon avainalueina. KT63:n välityskyvyn ja turvallisuuden parantaminen on kiireellistä, ja Sievi–Toholampi-välin perusparannus on ollut tärkeä alku. Lisäksi tieosuudet Sykäräisestä Rahkoseen sekä KT63–seututie 775 Sykäräisen teollisuusalueella vaativat pikaisia toimenpiteitä. Lausunnossa painotetaan myös maakunnan siltojen kantavuuden ja turvallisuuden huomioimista huoltovarmuuden ja kriisinsietokyvyn näkökulmasta sekä Ina–Kaustinen-tieosuuden kehittämistarpeita ja riittävää resursointia.</p>	<p>Liikennejärjestelmäsuunnitelma nostaa esille maaseutuvaltaisten alueiden saavutettavuuden kehittämisen sekä huoltovarmuuden. Kuntakohtaisessa varautumisessa ja organisaatioiden omassa toiminnassa häiriötilanteiden ja poikkeusoloihin varautuminen ja liikennejärjestelmän toimivuus ovat osa kuntien ja viranomaisten toimintaa. Alueellisessa suunnitelmassa on huomioitu huoltovarmuus läpileikkaavana toimintana, joka vaikuttaa viranomais-toimintaan. Kuntien ennakoivalla suunnittelutyöllä on tärkeä vastuu ja rooli paikallisen tiestön kehittäjänä. Lisätään lausunnossa nostettu resurssoinnin merkitys ja kriisinsietokyky suunnitelmaan. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitos</p> <p>Pelastustoimi korostaa erityisesti hälytysajoneuvojen esteetöntä liikkumista, tiestön kunnan vaikutusta toimintavalmiuteen, kriittisten väylien kunnossapidon sekä poikkeusoloihin varautumisen tärkeyttä, mukaan lukien väylien kantavuus, siltojen kestävyys ja varareittien suunnittelu; lisäksi älykkäiden liikennejärjestelmien ja digitalisaation integrointi nähdään olennaisena viranomaisten tilannekuvan ja reagointikyvyn parantamiseksi.</p>	<p>Suunnitelman kattava liikenneturvallisuusosio tukee hälytysajoneuvojen nopeaa ja esteetöntä kulkua. Liikenneturvallisuus on kokonaisvaltainen tavoite suunnitelmassa ja nostettu siinä esille. Suunnitelmassa on nostettu esille myös tieverkon ja siltojen kunnan huonontumista tilastojen valossa. Huoltovarmuuden ja tiestön kasvava korjausvelka on tunnistettu alueellisessa suunnitelmassa. Rahoitus on suunniteltu parlamentaarisen Liikenne 12 suunnitelmassa.</p> <p>Suunnitelmassa tunnistettu liikenteen digitaalisuus ja on olennainen osa säästä aiheutuvien poikkeusoloihin varautumista. Suunnitelma korostaa huoltovarmuutta, jossa materiaalivirtojen logistiikka on huomioitu. Väestön evakuointisuunnittelu on kuntien vastuulla. Suunnitelmassa älykkyyks ja digitaalisuus ovat läpileikkaavia teemoja. Häiriötön tiedonkulkua on pelastustoimessa olennaista, joka lisätään suunnitelmaan ehdotuksen mukaisesti. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto korostaa tiivistä yhteistyötä Keski-Pohjanmaan kanssa muun muassa Kasitieverkostossa ja Pohjoisen liikennestrategiassa, ja</p>	<p>Suunnitelmassa on tunnistettu ylimaakunnallinen yhteistyön merkittävyys ja liikenneasioiden ylimaakunnallisuus. Pohjoisen Suomen liikennesuunnitelmasta on otettu turvallisuus teema läpileikkaavaksi arvoksi. Valtatien 8 liikenneturvallisuus ja</p>

<p>kiittää valtatie 8 ja Pääradan merkityksen tunnista- mista, painottaen Kokkolan–Kalajoen yhteyden ke- hittämistä sekä valtatie 28 ja kantateiden 63 ja 86 kunnossapitoa; lisäksi liitto tukee Pääradan ja Yli- vieska–Iisalmi-radan kehittämistoimia sekä yhteistä edunvalvontaa TEN-T-ydinverkon osalta.</p>	<p>välityskyvyn parantaminen on otettu osaksi kehittä- mistoimenpiteitä. Suunnitelma tunnistaa valtatie 8 kehittämisen olennaiseksi toimenpiteeksi, joka pa- rantaa eri tienkäyttäjien turvallista, kilpailukykyistä ja kestävästä liikkumista. Suunnitelmassa pääteiden kehittäminen on tunnistettu kattavasti valtateilla ja kantateilla.</p> <p>Pääradan merkittävyyttä on tuotu esille karttaku- valla. Lisäksi lähijunaliikenteen kehityspotentiaalia on kuvattu. Lisätään kirjaus itäisen raideliikenneyhteyksien kehittämisestä koskien ja Ylivieska–Iisalmi- radan kehittämistä. Lausunto ei aiheuta muita toi- menpiteitä.</p>
<p>Keski-Suomen liitto</p> <p>Erityisesti valtatie 13 ja Kokkolan satama ovat tär- keitä Keski-Suomen elinkeinoelämälle ja vihreän siirtymän hankkeille. Lentoliikenteen jatkuvuuden turvaaminen ja joukkoliikenteen kehittäminen, mu- kaan lukien kutsuohjattu liikenne, ovat tärkeitä saa- vutettavuuden ja päästövähennysten kannalta. Ras- kaan liikenteen puhtaiden käyttövoimien jakeluver- kon kehittämisessä tarvitaan maakuntarajat ylittä- vää yhteistyötä. Keski-Suomen liitto painottaa tieto- pohjaista suunnittelua ja ehdottaa, että lopulliseen suunnitelmaan sisällytetään tiivistelmä keskeisistä tavoitteista.</p>	<p>Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan liiton suunnitel- mat viittaavat riittävästi liikenteen suuren kuvan ke- hitykseen. Valtatie 13 rooli korostuu suunnitel- massa tärkeänä puutavaran, metsäteollisuuden ja alkutuotannon reittinä Keski-Suomeen ja Keski-Suo- mesta Kokkolan satamaan. Otetaan esille kutsuoh- jatun joukkoliikenteen kehittämisen tavoite vah- vemmin suunnitelmassa. Suunnitelman johdan- nossa kirkastetaan alueellisen liikennejärjestelmän strategisia tavoitteita. Suunnitelman johdantoon kirjataan, että suunnitelman tarkastelujakso on nel- jälle seuraavalla vuodelle vuodesta 2026 alkaen. Suunnitelman pituutta ei ole tarpeen karsia radikaali- sti tässä vaiheessa prosessia. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Kokkolan kaupunki</p> <p>Kaupunki korostaa erityisesti Kruunuportin alueen merkitystä raideliikenteessä, tieverkon kehittämi- sissä sekä kevyenliikenteen yhteyksissä. Lisäksi Kokkolan sataman asema TEN-T-ydinverkossa, len- toliikenteen jatkuvuuden turvaaminen ja kansainvä- listen yhteyksien kehittäminen nähdään tärkeinä. Kehittämiskohteiksi esitetään latausaseman perus- taminen Kokkola-Pietarsaaren lentoasemalle sekä sähkö- ja vetylentoliikenteen kehittäminen Meren- kurkun yli. Kaupunki nostaa esiin myös tarpeen sel- keyttää suunnitelman infratoimenpiteitä Kokkolan osalta, tarkentaa uusien mikroliikennemuotojen ny- kytilaa sekä vahvistaa yhteistyötä kuntien välillä edunvalvonnassa ja resurssien käytössä.</p> <p>Kaupunki ei sitoudu lähijunaliikenteen toteutuk- seen suunnitelmassa esitetyllä tasolla ja näkee sen korostuvan liian vahvasti. Kokkolan kaupunki, kat- soo että liikennekäyttämisen vaikutus turvalli- suuteen tulisi tuoda vahvemmin esiin. Kaupunki- pyöräjärjestelmän kehittämistä ei tule kirjata</p>	<p>Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on nostettu esille Kruunuportin alueen laajennus, raideyhteyk- sien kehittäminen kilpailukykyyn veturina ja Kokko- lan sataman rooli, jotka ovat Kokkolan kaupungin lausunnon olennaisia kehittämisteemoja. TEN-T- ydinverkkoon (erityisesti meri- ja raideliikenteen näkökulmasta sekä Kokkolan sataman täydentämi- nen TEN-T-verkkoon) liittyminen parantaa Kokkolan yrityselämän kilpailukykyä, globaalia saavutetta- vuutta ja huoltovarmuutta. Lentoliikenteen lataus- aseman kehittäminen on tunnistettu suunnitel- massa. Suunnitelmaan tarkennetaan kuntien välistä yhteistyötä.</p> <p>Suunnitelmassa tarkennetaan lähijunaliikenne tule- vaisuuden mahdollisena ympäristöstävällisenä pendelöintimuotona. Liikennekäyttämisen mer- kitystä lisätään turvallisuustekijänä suunnitelmassa. Kaupunkipyöräjärjestelmä poistetaan konkreetti- senä kehittämistoimenpiteenä, mutta otetaan mu- kaan kaupunkilogistiikan kehitysnäkymään.</p>

<p>toimenpiteeksi, koska asiaa ei ole edistetty virallisilla toimenpiteillä. Kokkolan kaupunki yhtyy myös Kokkolan satama Oy:n antamaa lausuntoon ja katsoo, että sataman esiin nostamat asiat tulee huomioida suunnitelmassa.</p> <p>Robottiliikenteen ja kimppakyytipalveluiden osalta tarvitaan tarkempi nykytilakuvaus. Citylogistiikan kehittämistä ei ole kuvattu riittävästi; aihe vaatii kuntien kanssa tehtävää yhteistyötä ja resurssien huomioimista. Kruunuportin liittymän toteutus, sillan kunnostus sekä kevyenliikenteen yhteydet ovat oleellisia kehittämiskohteita. Närvilä–vt28 välin peruskunnostus tulee huomioida pitkän aikavälin toimenpiteenä.</p>	<p>Kokkolan sataman lausunnon kommentit otetaan huomioon valmistelutyössä.</p> <p>Keski-Pohjanmaan liitto korostaa, että robottiliikenne ja kimppakyytien lisääminen on liikkumisen yksi keskeinen muutostrendi, joka on osa suurten kaupunkien liikennejärjestelmien kehitystä. Robottiliikenne on mahdollinen kehityspolku, joka voi yleistyä tietyillä suljetuilla tieosuuksilla keskipitkällä aikavälillä, mikäli kuljettajan vastuita koskevat lakikirjaukset muuttuvat miehittämättömien kuljetusten osalta. Suunnitelmaan lisätään konkreettisenä kehityskohteena Kruunuportin kevyen liikenteen kehittäminen ja risteysjärjestelyt. Lisäksi Kokkolan keskustan pohjoisen osan kunnostustoimenpiteiden edunajaminen on syytä tarkentaa suunnitelmaan. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Kruunupyyn kunta (alkuperäinen esitettiin ruotsiksi, suomennettu)</p> <p>Kokkola toimii maakunnan liikenteen solmukohdaksi, ja sen yhteydet ovat elintärkeitä alueen saavutettavuudelle ja elinvoimalle. Maakunnan pitkät etäisyydet, hyvä sijainti ja investointipotentiaali korostavat liikenneverkon kehittämisen merkitystä. Keski-Pohjanmaalla on EU:n kannalta merkittäviä kriittisten mineraalien esiintymiä. Kruunupyyn kunta nosti esiin useita tärkeitä projekteja, kuten rautatieliikenteen palvelutason kehittäminen ja lähijunaliikenteen käynnistäminen, sivuraide Kruunuportista Kokkolan satamaa, liikenneturvallisuuden ja kapasiteetin parantaminen valtateillä 8 ja 13, kantatie 63:n parantaminen erityisesti Teerijärven alueella ja sen luokittelu valtatieksi, lentoliikenteen kehittäminen, mukaan lukien sähkö- ja vetykäyttöinen lentoliikenne sekä suorat yhteydet Skellefteåan ja Eurooppaan, yli kuntarajojen kulkevan pyörätien rakentaminen Pedersören, Kruunupyyn ja Kokkolan välillä ja erityisesti Kruunuportin työmatkaliikenteen tukemiseksi.</p> <p>Kruunupyyn kunta ehdottaa, että pyörätiehanke ja valtatie 8:n ohituskaista sisällytetään suunnitelman kärkihankkeisiin. Lisäksi lentoliikenteen matkustajamäärien lasku tulisi huomioida lentovuorojen vähentymisenä.</p>	<p>Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan sivuraiteiden kehittäminen, liikenneturvallisuuden parantaminen ja lentoliikenteen suuret tulevaisuustrendit. Maantielain mukaan liikenne- ja viestintäministeriö määrää, mitkä tiet ovat valta- ja kantaiteita. Esitys tieluokituksen nostosta käsitellään LVM:n kanssa. Suunnitelmassa on nostettu esille lentoliikenteen puhtaiden käyttövoimien merkitys. Suunnitelmaan tarkennetaan lentovuorojen merkittävyyttä sekä lentoyhteyksiä Ruotsiin. Kävely- ja pyöräteiden kehittämisen merkittävyys on tunnistettu riittävästi strategiseksi tavoitteeksi. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>MTK Keski-Pohjanmaa (lausunto 1.)</p> <p>MTK Keski-Pohjanmaa korostaa huoltovarmuuden merkitystä maakunnan strategisena suuntaviivana. Kriittisten hyödykkeiden kuljetus edellyttää</p>	<p>Alemman tieverkon kunnan kehitys on tärkeä osa huoltovarmuuden säilymistä sekä talvikunnossapidon merkitys korostuu maaseudulla. Vahvistetaan suunnitelmaan kirjauksia ehdotetun mukaisesti eri vuoden aikojen tiestön kunnossapito,</p>

<p>toimivaa satama- ja raideliikennettä sekä hyväkuntoista tieverkkoa, erityisesti alemman tieverkon ja yksityisteiden osalta. Talvikunnossapidon, kelirikko-korjausten ja pölyn torjunnan parantaminen on välttämätöntä, jotta elintarvikkeiden kuljetukset maatiloilta onnistuvat turvallisesti ja aikataulussa. Lisäksi satamatoimintojen kehittäminen elintarvikelogistiikan näkökulmasta tukee kansallista huoltovarmuutta ja alueellista elintarviketeollisuuden kasvua.</p> <p>Biotalous ja puhtaan siirtymän energiahankkeiden mahdollisuudet, kuten biokaasu ja biodiesel, tulee huomioida liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Autoilun sujuvuus on keskeinen tekijä maaseudun elinvoimassa, ja uusien polttoaineiden sekä sähköistymisen edistäminen on tärkeää. Maatalouden kasvavat tilakoot ja kuljetuskaluston vaatimukset edellyttävät tieverkon kantavuuden parantamista. Lisäksi liikenteen turvallisuudessa on huomioitava hitaat maatalouskoneet ja hirvieläinkannan hallinta. Automaatiokehitys, kuten drone-teknologia ja traktoreiden automaatiohjaus, tukee maatalouden tehokkuutta ja vaatii sujuvaa lupaprosessia ja lainsäädännön kehittämistä.</p>	<p>maatalouskoneet sekä hirvieläinkannan hallinta. Tarkennetaan maatalouden maakunnan keskeisiä työllisyysvaikutuksia. Alemman tieverkon rahoituksen kohdentaminen on tärkeä tavoite, joka on tunnistettu suunnitelmassa.</p> <p>Alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on tunnistettu puhtaat liikenteen käyttövoimat riittäväällä tasolla lento-, maantie- ja meri- liikenteessä. Suunnitelmassa on huomioitu autoilun säilyttäminen maaseudulla sekä liikenteen puhtaan siirtymän kehittäminen maaseudulla ympäristöasioiden sisällyksessä. Suunnitelmassa korostetaan maaseutuvaltaista yhdyskuntarakennetta Keski-Pohjanmaan erityispiirteenä. Sataman kehityksessä on tärkeää huomioida kylmäkuljetusten varastoinnin kehitystrendi.</p> <p>Huomioidaan tarkennetulla kirjauksella alemman tieverkon kirjauksissa tilakoon kasvu ja kaluston koon edellyttämä liikennejärjestelmien kehityspiirteet.</p> <p>Maakunnan vilkasliikenteisten maanteiden painoarvo on huomioitu suunnitelmassa. Tarkennetaan katuinfran kehittämisessä maatalouskoneiden parempi liikkuminen sekä liikenneturvallisuuden kehittäminen maatalousympäristössä. Hirvieläinkannan rajoittaminen lisää liikenneturvallisuutta. Huomioidaan maatalojen automaation ja teknologioiden kehittyminen suunnitelman tulevaisuustrendinä. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>MTK Keski-Pohjanmaa (lausunto 2.)</p> <p>MTK Keski-Pohjanmaan lausunnossa korostetaan biotalouden ja huoltovarmuuden merkitystä Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Erityisesti alemman tieverkon kunto nähdään kriittisenä tekijänä maatalouden ja metsätalouden logistiikalle, ja sen korjausvelan hoitaminen on tärkeää alueen kilpailukyvyyn ja ruuantuotannon turvaamiseksi. Kokkolan sataman kehittäminen pakaskonttien käsittelyyn sekä biometaanin jakeluinfrastruktuurin rakentaminen nähdään keskeisinä huoltovarmuuden ja vihreän siirtymän edistämistoimina.</p> <p>Lisäksi lausunnossa tuodaan esiin tarve huomioida maatalouskaluston liikkuminen tie- ja katuverkon suunnittelussa, edistää droneilmailua maatalouden logistiikassa, sekä kehittää hankintakäytäntöjä paikallisten pienyrittäjien aseman parantamiseksi.</p>	<p>Alueellisessa suunnitelmassa on nostettu riittäväällä tasolla maatalouden ja alkutuotannon painoarvo, jossa alemman tiestön kehittäminen on olennaista. Biotalous rooli on huomioitu suunnitelmassa laajasti. Alemman tieverkon kunnan kehitys on tärkeä osa huoltovarmuuden säilymistä, joka on huomioitu suunnitelmassa. Suunnitelmaan tehdään lisäys liittyen elintarvikelogistiikan kehitykseen sekä varastointi-infran kehitykseen. Suunnitelmaan lisätään LNG-terminaalia ja raskaan liikenteen jakelua koskeva kaksoiskäytön lisäys osana puhtaita käyttövoimia. Suunnitelmaan tarkennetaan katuinfran kehittämisessä maatalouskoneiden parempi liikkuminen.</p> <p>Maininta reiluista kauppatavoista on tuottajien ja keskusliikkeiden välinen asia. Suunnitelmasta tarkistetaan maatalouselinkeinojen ja työllisyyttä koskevat luvut Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä</p>

<p>Ympäristöasioissa korostetaan maa-ainesten puhautta ja ravinteiden kierrätystä. Pyöräily- ja jalankulkureittien kehittämisessä tulee säilyttää henkilöautoilun sujuvuus harvaan asutulla alueella. Biomekaanin käytön lisääminen liikenteessä nähdään ekologisesti kestäväksi ratkaisuna, joka tukee alueen omavaraisuutta ja päästövähennyksiä.</p>	
<p>Pohjanmaan kauppakamari</p> <p>Lausunnossa korostetaan Keski-Pohjanmaan logistisen sijainnin merkitystä maantie-, satama- ja raide liikenteen kehittämisessä. Lisäksi kauppakamari nostaa esiin tarpeen käyttää johdonmukaisesti vihreä/puhdas-termistöä suunnitelmassa sekä huomioida Merenkurkun kiinteän yhteyden edistäminen Vaasasta Uumajaan kansainvälisen saavutettavuuden ja elinkeinoelämän kilpailukyyn näkökulmasta.</p>	<p>Termistön loogisuus tarkistetaan ja yhdenmukaistetaan koskemaan merkitystä puhdas siirtymä. Kansainvälisten yhteyksien merkittävyys on nostettu esille suunnitelmassa. Suunnitelmassa on nostettu meriliikenteen kilpailukyky ja Kokkolan sataman kehitys osaksi kansainvälisiä yhteyksiä riittäväällä tasolla. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>
<p>Centiria ammattikorkeakoulu oy</p> <p>Centria kiittää pyynnöstä lausua Keski-Pohjanmaan alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman 2025 luonnokseen, mutta ei tällä kertaa jätä lausuntoa.</p>	<p>Keski-Pohjanmaan liitto kiittää antamastaan vastauksesta Centiria ammattikorkeakoulua. Lausunto ei aiheuta muita toimenpiteitä.</p>